

Elke lettergreep is helder als water in Shalygins pianowerk

Klassiek

Antonii Baryshevskyi/Maxim Shalygin

TO ALL ALIVE

●●●●○

Achttien jaar was de Oekraïner Maxim Shalygin (1985) toen hij zijn stem als componist ontdekte. Tot verbijstering van zijn leraren stopte hij plotseling met zijn studie bayan aan het conservatorium in Kyiv en keerde terug naar zijn geboorteplek, een industriestad die nu Kamianske heet, aan de rivier de Dnjepr. Hij wilde zich daar met zijn eerste compositiedocent Irina Ivaschenko voorbereiden op toelating tot de opleiding in het Russische Sint-Petersburg.

In die tijd schreef hij zijn negen *Préludes*, die nu met al zijn latere werk voor piano solo zijn opgenomen door Antonii Baryshevskyi op het dubbelalbum *TO ALL ALIVE*. In hoofdletters, want sommige kenners mogen Shalygin dan wel rekenen tot het minimalisme, hijzelf daarentegen ziet zich - zeker gezien zijn voornaam - als een maximalist. Eenvoud is de kroon op de kunst,

vond pianist en componist Frédéric Chopin, maar die eenvoud kan juist deuren openen naar weidse muzikale landschappen waarin een wereld te verkennen valt. En zoals dat het geval is bij Chopin, gebeurt dat ook bij Shalygin.

Dat is ook grotendeels te danken aan het spel van Baryshevskyi. Ze kenden elkaar al in hun tienerjaren van het conservatorium in Kyiv. Shalygin studeerde daarna nog aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en bleef in de stad wonen. Hij haalde Baryshevskyi drie jaar geleden - na de Russische inval in de Oekraïne - over om met zijn gezin naar Nederland te vluchten.

De pianowerken op het *TO ALL ALIVE* vallen in twee perioden uiteen. Op de eerste cd de *Préludes* van een achttienjarige: muzikale ontdekkingsreizen achter de vleugel. Bij de presentatie van het dubbelalbum in de Paleiskerk in Den Haag had Shalygin naast de piano een schilderij gezet: een somber vergezicht uit een flatraam op een industrieel complex in de verte. Dat was wat hij zag toen hij de *Préludes* componeerde. Maar de stukken lijken

een tegengif voor de grauwheid buiten. Ze ademen een jeugdige en frisse beeldingskracht. De verstilde en rusteloze ritmes wekken de indruk van levensfasen of goedstoestanden.

Shalygin schrijft in een uitgesproken eigen taal, die door Baryshevskyi vloeiend wordt gesproken: elke lettergreep is helder als water. Wat het betekent is aan de luisteraar. Iedereen kan er zijn eigen verhaal in vinden.

Dat geldt ook voor de vijf *Fetus Études* op de tweede cd, die Shalygin de afgelopen vijf jaar maakte. Hierin ligt een bredere visie, die zich uitstrekt ver voorbij het uitzicht van het schilderij, die een spiegel voor het eigen innerlijk was. Titels als *TO ALL ALIVE*, *TO ALL-IN LOVE* en *TO ALL RESURRECTED* daarentegen getuigen van een componist die zijn raam verliet, is gaan zwerven, en de werkelijkheid van de wereld buiten leerde kennen. En die daar naar hoop blijft zoeken. Hij vindt in Baryshevskyi - die eenzelfde leven leidt - een ideale vertolker.

Joost Galema

